

Hanzehogeschool
Marian van Os
Centrum voor Ondernemerschap

Sociale voorwaarden in aanbestedingen: beleid en uitvoering

Claudia van Orden

share your talent.
move the world.

Even voorstellen

- Claudia van Orden
- Senior docentonderzoeker
Hanzehogeschool Groningen
- HBO Rechten
- Marian van Os Centre of
Expertise Ondernemen
- Actief op 'sociaal ondernemen',
social impactmeting, sociaal
aanbesteden

En u?

Functie? **(poll 1)**

Organisatie? **(poll 2)**

Wat gaan we doen?

Vragen waar we een antwoord op gaan geven

- Hoe vaak worden sociale voorwaarden gesteld in aanbestedingen?
- In welke vorm gebeurt dat?
- Welk type organisatie is 'het beste jongetje van de klas'?
- Moet 'social return' altijd gaan over arbeidsparticipatie?
- Hoort sociaal aanbesteden nu bij de afdeling Inkoop of bij HRM?

Onderzoek: cijfers over 2019

Aanleiding

- Aanbestedende diensten (overheden plus) kunnen sociale voorwaarden stellen bij inkooptrajecten
- Veronderstelling dat hier nog weinig gebruik van wordt gemaakt
- Consequentie: voor (impact)ondernemingen die juist op arbeidsparticipatie zijn gericht is het lastig om daarmee het verschil te maken en opdrachten gegund te krijgen
- Daarom hebben wij uitgezocht of dit vermoeden klopt

Werkwijze

- steekproef van 500 van de in totaal 18225 aankondigingen op TenderNed, over het jaar 2019

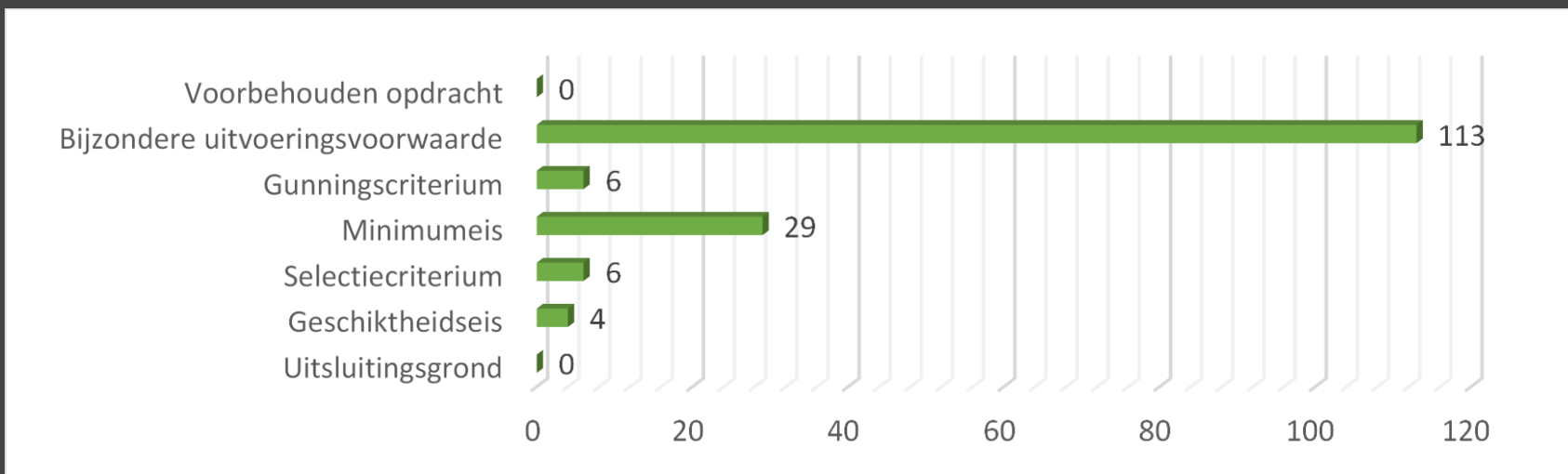
Wat hebben we geturfd?

Wettelijke mogelijkheden om sociale voorwaarden te stellen:

- Voorbehoud art. 2.82
- Uitsluitingsgrond
- Geschiktheidseis
- Selectie criterium
- Minimumeis
- Gunningscriterium
- Bijzondere uitvoeringsvoorwaarde
- Type aanbestedende dienst
- Regio
- Type opdracht
- Sector (CPV-code)

Uitkomsten

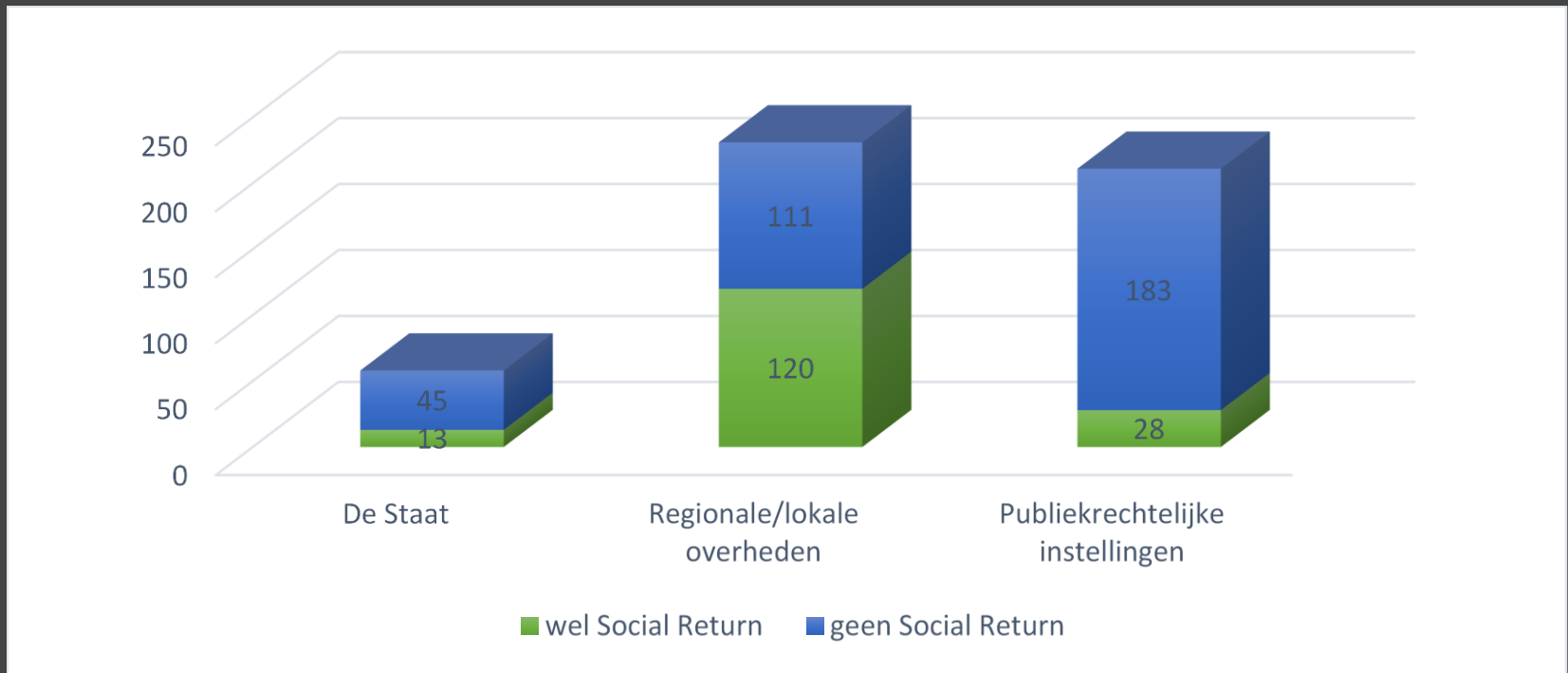
In 32% van de gevallen is social return uitgevraagd

Figuur 1: aantallen aanbestedingen waarin social return is toegepast, uitgesplitst naar wettelijke mogelijkheden (Kreeft, 2020)

Uitkomsten (2)

Gemeenten voorop

Figuur 2: aantallen aanbestedingen met en zonder toepassing van social return, uitgesplitst naar type aanbestedende dienst (Kreeft, 2020)

Wie maakt social return beleid?

- Bij gemeenten is er vaak 'social return beleid'
- Social return coördinator kan verschillend gepositioneerd zijn:
 - Afdeling inkoop
 - Arbeidsmarktregio
 - Sector welzijn
- Bij semi-overheid (zoals een hogeschool) verwarring over waar de verantwoordelijkheid voor social return beleid thuis hoort **(poll 3)**
 - Inkoop?
 - HRM?

Conclusie en vervolg

- Ruimte voor meer toepassing sociale voorwaarden
- Monitoren hoe uitvoering van social return zich ontwikkelt onder invloed van corona – effecten op initiatieven voor échte onderkant van de arbeidsmarkt?

Bouwblokkenmethode

Tabel bouwblokken social return

	Soort en eventuele duur van de uitkering	Inspanningswaarde social return op basis van een jaarcontract fulltime (36 uur per week)
1	Participatiewet < 2 jaar	€ 30.000
2	Participatiewet > 2 jaar	€ 40.000
3	WW < 1 jaar	€ 15.000
4	WW > 1 jaar	€ 20.000
5	Wia/Wao	€ 30.000
6	Doelgroepen Banenafpraak (Wet Banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten)	€ 35.000
7	Wsw-inzet (detachering, diensten), niet zijnde in dienst nemen van Wsw'ers. Bij in dienst nemen van een Wsw'er geldt 'Doelgroepen banenafpraak'	betaalde rekeningen aan SW-bedrijf
8	vast dienstverband	€ 10.000 extra op bovenstaande bedragen
9	50+	€ 5.000 extra op bovenstaande bedragen
10	Bbl-traject	€ 15.000
11	Bol-traject	€ 10.000
12	<ul style="list-style-type: none"> •maatschappelijke activiteit, of •hulp, steun, kennis bieden aan een lokaal initiatief, of •diensten/producten afnemen bij een sociale onderneming 	per medewerker € 100 per besteed uur of factuur ingezette activiteit
13	In dienst nemen van een niet-uitkeringsgerechtigde	€ 10.000

Wat verstaat u hier onder?

Antwoord in de chat, of via microfoon

- maatschappelijke activiteit, of
- hulp, steun, kennis bieden aan een lokaal initiatief, of
- diensten/producten afnemen bij een sociale onderneming

Een buitenlands voorbeeld

Fife Council, Scotland

- “Community Benefits Clauses (CBC) are essentially clauses within contracts requiring tenderers to commit to undertaking some form of social impact as part of winning that contract.”
- Community benefits zijn verankerd in de Procurement Reform (Scotland) Act 2014, en verplicht voor opdrachten boven 4 miljoen Britse Pond.
- Four priority themes (2019):
 - Opportunities for all
 - Thriving places
 - Inclusive growth and jobs
 - Community led services

Opportunities for all

- Participate in a local schools' career day
- Donate equipment or material to a local school
- Contribute to Community enhancement projects
- Support Social Enterprises and 3rd sector organisations –staff time to volunteer for example
- Offer supported training or work experience for people who are classed as furthest from the labour market
- Talks to students, school children and their families and community groups
- Support local school(s) to participate in enterprise/ STEM programmes

Thriving places

- Contribute to local environmental improvements
- Support tidy up projects – litter picking/graffiti removal etc
- Contribute to public art projects
- Sponsor a local group/team/club
- Engage in local zero waste/recycling projects
- Provide resources for community environmental initiatives
- Provide resource for improvements to local physical infrastructure

Inclusive growth and jobs

- Offer supported training/work experience for people who are classed as furthest from the labour market
- Work with local training providers to identify skills gaps and identify opportunities for training
- Provide business support to SME's, Social Enterprises
- /3rd sector organisations i.e accounting/ HR/ H&S advice etc)
- Offer Sub-contract opportunities to local SME's, Social Enterprises and the Third Sector
- Support local school(s) to participate in enterprise/STEM programmes
- Support skill development in supply chain opportunities to local SME's, Social Enterprises and the Voluntary Sector
- Job shadowing opportunities offered

Community led services

- Support local community events (Festivals/ 10K / fun days/ gala days etc)
- Promote and engage with community consultation
- Support projects which reduce social isolation/loneliness
- Support health promotion/wellness programmes, support groups, self-help programmes, free clinics and mobile clinics etc
- Serving on a community committee/board on work time

Poll 4

Wat vindt u van de Schotse aanpak?

- 1) Het wettelijk verplicht stellen vind ik een goed idee, en de brede uitleg van community benefits bevalt me
- 2) Het wettelijk verplicht stellen vind ik een goed idee, maar die brede uitleg van community benefits gaat me te ver
- 3) De brede uitleg van community benefits bevalt me, maar de wettelijke verankering vind ik niet nodig
- 4) Die brede uitleg van community benefits gaat mij te ver en een wettelijke verankering vind ik niet nodig
- 5) Anders

Ter afsluiting...

Wat neemt u mee uit deze sessie?

- Neem een paar minuten om het belangrijkste leerpunt uit deze sessie te formuleren en post deze in de chat!

Hartelijk dank voor de aandacht!

Claudia van Orden
c.y.d.van.orden@pl.hanze.nl